

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 365

Zarządzanie finansami firm – teoria i praktyka

Redaktorzy naukowi
Adam Kopiński
Tomasz Słoński

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redakcja wydawnicza: Barbara Majewska
Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-407-3

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:
EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp	9
Krystyna Brzozowska: Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego w Europie: przeszłość, stan obecny, przyszłość	11
Dorota Ciesielska, Maciej Fraszcak: Polish Foreign Direct Investments in the light of the Investment Development Path Paradigm	21
Piotr Figura: Wartości wskaźników płynności finansowej ponadprzeciętnie rentownych przedsiębiorstw z sektora MSP	41
Tamara Galbarczyk, Bożena Oleszko-Kurzyna: Finansowanie inwestycji ekologicznych w Polsce	54
Jan Kaczmarzyk: Testowanie reakcji przedsiębiorstwa na ryzyko kursowe z wykorzystaniem metod Monte Carlo	65
Arkadiusz Kijek: Analiza zmienności indeksów branżowych GPW w Warszawie przy zastosowaniu modelu GARCH BEKK	80
Jerzy Kitowski: Metodyczne aspekty ujęcia płynności finansowej w metodach oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa	90
Marita Koszarek: Supporting the development of clusters in Poland – dilemmas faced by public policy	103
Waldemar Kozłowski: Ocena inwestycji infrastrukturalnych w aspekcie zrównoważonego rozwoju	113
Marzena Krawczyk: Współmierność systemów: rachunkowości zarządczej i audytu wewnętrznego w usprawnianiu procesu zarządzania ryzykiem strategicznym	124
Justyna Kujawska: Struktura wydatków publicznych na opiekę zdrowotną w Polsce w latach 1991-2012	134
Bogdan Ludwiczak: Ilościowa ocena ryzyka operacyjnego w praktyce bankowej	144
Jarosław Mielcarek: Analiza projektu farmy wiatrowej za pomocą rachunku kosztów docelowych	155
Grzegorz Mikołajewicz: Determinanty siły fundamentalnej przedsiębiorstwa	173
Jerzy Różański: Foreign direct investment and the world economic crisis....	186
Elżbieta Rychłowska-Musiał: Optymalny udział menedżera we własności spółki i koszt długu. Perspektywa teorii agencji	196
Vitaliy Rysin, Yurii Kozlovskiy: Resource policy of Ukrainian banks in relationships with non-financial corporation: practical aspects	207

Dariusz Siudak: Ocena wpływu rodzaju sektora gospodarczego na proces migracji wartości przedsiębiorstw	219
Magdalena Sobocińska-Maciejewska: Partnerstwo publiczno-prywatne jako źródło finansowania innowacji realizowanych w systemie zamówień publicznych	234
Katarzyna Sokółowska, Aldona Uziębło: Statyczne mierniki płynności finansowej – przydatność i ograniczenia	245
Anna Spoz: A look at e-invoices from enterprises' and government's perspective	254
Wacława Starzyńska: Projekty hybrydowe w Polsce realizowane w formule PPP przy zastosowaniu trybów zamówień publicznych	265
Aleksandra Szpulak: Inwestycje w operacyjny kapitał obrotowy netto w rachunku przepływów pieniężnych	276
Joanna Świdarska: Wykup lewarowany – możliwości i ograniczenia finansowania	293
Grzegorz Wesółowski: Subwencja ogólna jako źródło dochodów powiatów województwa lubelskiego	302

Summaries

Krystyna Brzozowska: PPP development in Europe: past, current state and future	20
Dorota Ciesielska, Maciej Frąszczak: Polskie zagraniczne inwestycje bezpośrednie w świetle paradygmatu rozwoju inwestycji	40
Piotr Figura: Values of financial liquidity ratios for small and medium enterprises with above-average profitability	53
Tamara Galbarczyk, Bożena Oleszko-Kurzyna: Financing of environmental investments in Poland	64
Jan Kaczmarzyk: Testing enterprise reaction to currency risk using Monte Carlo methods	79
Arkadiusz Kijek: Analysis of volatility linkages among sector indices of Warsaw Stock Exchange by GARCH BEKK model	89
Jerzy Kitowski: Methodological aspects of approach to liquidity in methods for assessing financial standing of an enterprise	102
Marita Koszarek: Wspieranie rozwoju klastrów w Polsce – dylematy polityki publicznej	112
Waldemar Kozłowski: Evaluation of infrastructure investment in view of sustainable development	123
Marzena Krawczyk: Adequacy of managerial accounting and internal auditing systems in the improvement of the process of strategic risk management	133

Justyna Kujawska: The structure of public expenditures on healthcare in Poland in the years 1991-2012	143
Bogdan Ludwiczak: A quantitative approach for the measurement of operational risk in banking practice	154
Jarosław Mielcarek: Analysis of wind farm project with target costing	172
Grzegorz Mikołajewicz: The determinants of the fundamental strength of the company	185
Jerzy Różański: Bezpośrednie inwestycje zagraniczne a światowy kryzys gospodarczy	195
Elżbieta Rychłowska-Musiał: The optimal level of managerial ownership and debt cost. An agency theory perspective	206
Vitaliy Rysin, Yurii Kozlovskiy: Polityka kapitałowa banków ukraińskich realizowana przy współpracy z korporacjami niefinansowymi: aspekty praktyczne	218
Dariusz Siudak: The assessment of the industrial sector impact on the process of firms value migration	233
Magdalena Sobocińska-Maciejewska: Public-private partnership as a source of financing innovation realized in the system of public procurement	244
Katarzyna Sokółowska, Aldona Uziębło: Static gauges of the financial liquidity – usefulness and restrictions	253
Anna Spoz: E-faktury – spojrzenie z perspektywy mikro i makro	264
Wacława Starzyńska: Hybrid projects realized within the framework of PPP and public procurement systems in Poland	275
Aleksandra Szpulak: Net investments in the operating working capital within the cash flows workshop	292
Joanna Świdorska: Leveraged buyout – financing possibilities and limitations	301
Grzegorz Wesółowski: General subsidy as a source of incomes for counties of Lublin Voivodeship	312

Katarzyna Sokółowska, Aldona Uziębło

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku

e-mails: sokkat@wp.pl; auzieblo@wsb.gda.pl

STATYCZNE MIERNIKI PŁYNNOSCI FINANSOWEJ – PRZYDATNOŚĆ I OGRANICZENIA

Streszczenie: Celem artykułu było określenie przydatności i ograniczeń związanych z wykorzystaniem statycznych wskaźników płynności przy wykorzystaniu m.in. badania ankietowego wśród kandydatów na głównych księgowych i testów statystycznych (test niezależności chi-kwadrat, skorygowany współczynnik kontyngencji C-Pearsona). Ze względu na małą liczebność próbki ($N = 27$) uzyskano niewielką liczbę istotnych zależności, co może świadczyć o niewielkiej sile zależności pomiędzy rozpatrywanymi zmiennymi w populacji generalnej. Stwierdzono występowanie statystycznie istotnej zależności pomiędzy wielkością przedsiębiorstwa a deklarowanymi trudnościami w interpretacji miar płynności finansowej oraz obligatoryjnością badania sprawozdania finansowego a zaufaniem do danych w nim prezentowanych.

Słowa kluczowe: płynność finansowa, przydatność, ograniczenia.

DOI: 10.15611/pn.2014.365.20

1. Wstęp

Płynność finansowa, rozumiana jako zdolność do spłaty bieżących zobowiązań [Michalski 2004, s. 34], może być postrzegana w aspektach majątkowym, majątkowo-kapitałowym oraz przepływów pieniężnych. Ten pierwszy charakteryzuje łatwość, z którą przedsiębiorstwo jest w stanie przekształcić posiadane aktywa w środki pieniężne w jak najkrótszym czasie i z żadną lub nieznaczną utratą wartości; drugi, majątkowo-kapitałowy [Wędzki 2003, s. 33], będący przedmiotem tego opracowania, wyraża zdolność przedsiębiorstwa do regulowania zobowiązań krótkoterminowych w wyznaczonym terminie [Sierpińska, Jachna 2004, s. 79]. Natomiast aspekt przepływów pieniężnych [Kusak 2004, s. 10] wskazuje, że przedsiębiorstwo zachowuje płynność finansową, jeżeli wydatki wynikające z aktualnych zobowiązań krótkoterminowych oraz niezbędne przyszłe wydatki znajdują swoje pokrycie w spodziewanych bieżących wpływach środków pieniężnych [Dudycz, Wrzosek 2000, s. 51].

Wskaźniki płynności finansowej dzieli się na dwie grupy: statyczne, prezentujące stan na dany moment bilansowy, oraz dynamiczne, oparte na przepływach pie-

nieżnych [por. Kotowska, Uziębło, Wyszowska-Kaniewska 2013, s. 60]. Z uwagi na objętość artykułu przedstawiono w nim tylko statyczne mierniki płynności, pomijając rozwiązania związane z kapitałem pracującym; nie analizowano także powiązań między przejawami płynności finansowej (pojemność rynku aktywów przedsiębiorstwa, zdolność zamiany aktywów na inne, zdolność uregulowania zobowiązań) [Pluta, Michalski 2005, s. 6].

Celem artykułu jest określenie przydatności i ograniczeń związanych z wykorzystaniem statycznych wskaźników płynności. Postawiono tezę, że istnieją istotne zależności pomiędzy:

- postrzeganiem użyteczności statycznych miar płynności i
- ograniczeniami w stosowaniu miar płynności

a wielkością przedsiębiorstwa, obowiązkiem poddania badaniu jego sprawozdania oraz stanowiskiem pracy respondenta.

2. Metodyka badań i przebieg procesu badawczego

Powyższe zamierzenie badawcze zostało zrealizowane na podstawie badania ankietowego, z wykorzystaniem analizy opisowej, metod graficznych, testów statystycznych oraz analizy i krytyki literatury przedmiotu. W celu zbadania istotności powiązań pomiędzy wybranymi pytaniami zastosowano test niezależności chi-kwadrat, umożliwiający weryfikację hipotezy zerowej o niezależności cech X i Y . Ponieważ statystyka χ^2 sprawdza, czy dwie zmienne są ze sobą powiązane, nie określając siły tego związku, w celu jego ustalenia wykorzystano skorygowany współczynnik kontyngencji C-Pearsona. Zaprezentowano tylko wyniki, dla których uzyskano poziomy prawdopodobieństwa p mniejsze od 0,1¹, a więc pozwalające odrzucić hipotezę zerową o niezależności zmiennych na poziomie istotności mniejszym od 0,1. Pozwala to wnioskować o istnieniu zależności pomiędzy badanymi cechami. Do obliczeń wykorzystano program STATISTICA PL. Ze względu na małą liczebność próbki ($N = 27$) w badaniu uzyskano niewielką liczbę istotnych zależności, co może świadczyć o niewielkiej sile zależności pomiędzy rozpatrywanymi zmiennymi w populacji generalnej.

Na potrzeby opracowania przeprowadzono badanie wśród uczestników kursu dla kandydatów na głównych księgowych, organizowanego przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Oddział w Gdańsku, w lutym 2014 r., w formie ankiety z pytaniami jednokrotnego i wielokrotnego wyboru oraz z pytaniami otwartymi. Badanie było niereprezentatywne; objęło łącznie 31 osób, jednak ankiet, które zostały błędnie wypełnione uzyskano 27. Respondentami byli główni (38,7%) i samodzielni księgowi (także 38,7%), właściciele przedsiębiorstw oraz specjaliści w zakresie rachunkowości. Należy podkreślić, że są to osoby z doświadczeniem zawodowym

¹ W wielu dziedzinach badań jako typową wartość graniczną poziomu istotności przyjmuje się $p \leq 0,05$, stąd należy zachować ostrożność w interpretacji wyników, dla których p jest wyższe.

w zakresie rachunkowości, a program prowadzonego kursu obejmował finanse przedsiębiorstw i analizę finansową (zwłaszcza wskaźnikową). Uczestnicy badania pracują w przedsiębiorstwach średnich (ponad 45%), małych (niemal 39%); w dużych jednostkach pracuje ponad 16% respondentów. Ponad 45% przedsiębiorstw podlegało obowiązkowi badania sprawozdań finansowych.

3. Przydatność statycznych mierników płynności finansowej

„Płynność finansowa przedsiębiorstwa wpływa na wartość dla właścicieli; [...] celem zarządzania płynnością finansową jest maksymalizacja wartości dla właścicieli” [Wędzki 2003, s. 111]. W tym kontekście kluczowego znaczenia nabiera pomiar płynności przy wykorzystaniu zróżnicowanych mierników, w tym najprostszych, statycznych. System oceny stopnia płynności finansowej przedsiębiorstw tworzą cztery wskaźniki (pięć, jeżeli uwzględni się dwie możliwości obliczania jednego z nich): bieżącej płynności, szybkiej płynności, płynności gotówkowej (dwie możliwości wyliczenia) oraz kapitału pracującego [Skoczylas (red.) 2009, s. 228].

Wskaźnik bieżącej płynności finansowej (*Current Ratio*, CR) jest podstawowym miernikiem oceny zdolności przedsiębiorstwa do spłacenia wszystkich jego zobowiązań bieżących przez upłynnienie posiadanych zasobów majątku obrotowego. Traktowany jest jako optymalny, gdy mieści się w przedziale od 1,5 do 2 [Suski Borek 2001, s. 428-429; Bednarski 1997, s. 78-79]. W literaturze przedmiotu pojawiają się też inne granice dla tej miary [Gołębiowski, Tłaczała 2005, s. 113]. O możliwości spłaty zobowiązań przedsiębiorstwa aktywami bieżącymi o dużym stopniu płynności, czyli po wyłączeniu zapasów i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych, informuje z kolei wskaźnik szybkiej płynności (*Quick Ratio*, QR) [Suski Borek 2001, s. 428-429; Bednarski 1997, s. 79-80]. Sugerowana norma to przedział od 1,0 do 1,2 [por. Gołębiowski, Tłaczała 2005, s. 115], choć wartość na poziomie jedności jest uznawana za satysfakcjonującą i potwierdzającą możliwość pokrycia przez przedsiębiorstwo wymagalnych zobowiązań. Relację najbardziej płynnych środków obrotowych, czyli krótkoterminowych aktywów finansowych, do zobowiązań bieżących bada wskaźnik środków pieniężnych (*Cash to Current Liabilities Ratio*, CCLR), o oczekiwanej wartości nie mniejszej niż 0,2 [Suski-Borek 2001, s. 428-429; Bednarski 1997, s. 8081; Dynus, Kołosowska, Prewysz-Kwinto 2005, s. 72]. Wskazuje kwotę zobowiązań wymagalnych, którą może pokryć przedsiębiorstwo z bezpośrednio dostępnych środków płatniczych [por. Kotowska, Uziębło, Wyszowska-Kaniewska 2013, s. 61].

Respondentom zaprezentowano opisane wskaźniki (tab. 1), pytając o ich stosowanie oraz pożądany poziom, z prośbą o zakreślenie odpowiedzi przy każdym wskaźniku. Wyniki badań podano w nawiasach.

Respondenci (31 osób) mieli możliwość samodzielnego określenia optymalnego przedziału danego wskaźnika płynności; żaden z ankietowanych tego nie zrobił. Mimo iż wymienione wskaźniki posiadają pewne zalecane poziomy, w których po-

Tabela 1. Statyczne miary płynności finansowej: optymalny poziom i przydatność wskaźników

Wskaźnik	Przydatność wskaźnika	Optymalny przedział
CR	tak (9 osób)	a) 1,5-2 (17 osób) b) 1,2-2 (7 osób)
QR	tak (9 osób)	a) 1,0-1,2 (13 osób) b) około 1 (9 osób)
CCLR	tak (5 osób)	a) nie mniej niż 0,20 (14 osób) b) około 0,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

winy się znaleźć, należy jednak pamiętać, że najlepszą bazą porównań sytuacji w firmie jest ich odniesienie do wielkości z poprzednich lat oraz porównania z innymi firmami tego samego sektora działalności. Zaskoczeniem jest niska ocena przydatności wskaźników płynności do oceny przedsiębiorstwa – niecałe 30% badanych dostrzega ich wagę w tym zakresie. Większość prawidłowo określa optymalny przedział poszczególnych mierników; część osób nie potrafiła jednak udzielić odpowiedzi na to pytanie. Ponieważ „w warunkach niepewności o przyszłości przedsiębiorstwa decyduje przede wszystkim płynność” [Chamot 2011, s. 10], a na podstawie danych z GUS określono, że najlepszą płynność mają duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 500 osób, natomiast najgorszą małe i mikroprzedsiębiorstwa działające głównie w sektorze usług [Chamot 2011, s. 10] – takie odpowiedzi respondentów są zastanawiające. Co może być przyczyną sceptycyzmu odnośnie do możliwości wykorzystania statycznych wskaźników płynności? Z uwagi na zajmowane stanowiska i staż pracy raczej nie jest to brak doświadczenia zawodowego; może więc jest to brak zaufania do danych finansowo-księgowych? Osoby pracujące na wysokich stanowiskach w takich działach powinny mieć świadomość możliwości manipulacji danymi prezentowanymi w sprawozdaniach finansowych, zarówno zgodnej z prawem (tzw. kreatywna rachunkowość – np. określenie okresu sprawozdawczego, zmian zasad rachunkowości w trakcie roku obrotowego, tworzenia odpisów amortyzacyjnych i rezerw [Uziębło 2011, s. 155]), jak i niezgodnej – fałszowanie danych (tzw. agresywna rachunkowość – np. manipulacje wartością początkową środków trwałych, nieprawidłowości w rozliczeniach międzyokresowych [Uziębło 2011, s. 604]). Rozmowy z respondentami wskazują na drugi wariant; zwłaszcza w małych jednostkach właściciel traktuje np. pieniądze przedsiębiorstwa jako własne, dowolnie je pobierając i wpłacając do kasy. W takiej sytuacji trudno mówić o możliwości oceny płynności i świadomym zarządzaniu płynnością. W następnym rozdziale dokonano bardziej szczegółowej analizy ograniczeń w stosowaniu miar płynności finansowej.

4. Ograniczenia w stosowaniu miar płynności finansowej

Choć miary płynności umożliwiają szybką ocenę tego obszaru działalności przedsiębiorstwa, nie są pozbawione ograniczeń. Część z nich jest charakterystyczna dla samej analizy wskaźnikowej, część specyficzna dla badania zdolności przedsiębiorstwa do spłaty na czas zobowiązań krótkoterminowych. Wśród podstawowych ograniczeń dla analizy wymienia się [Bednarski, Waśniewski (red.) 1996, s. 319-320]:

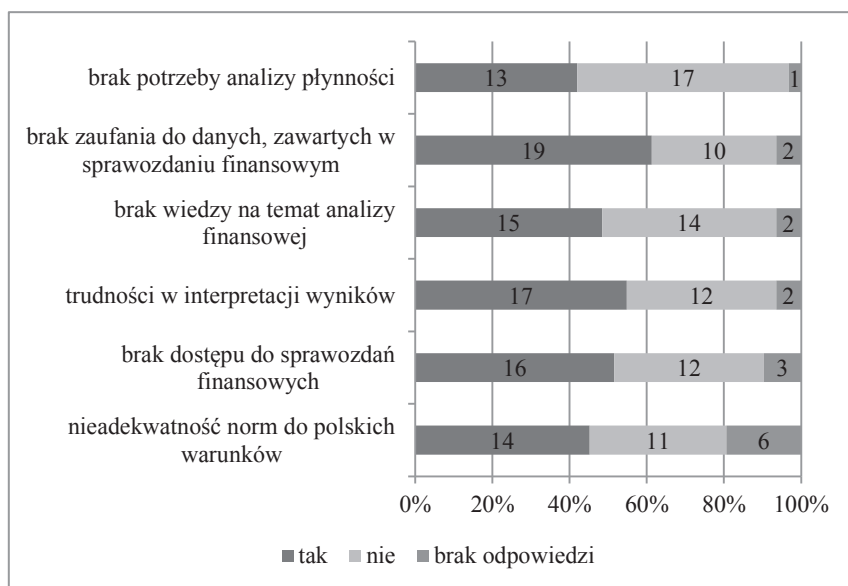
- użyteczność obliczonego wskaźnika pod warunkiem, że zostanie on porównany z odpowiednim standardem,
- wiarygodność wskaźnika odpowiadającą wiarygodności danych użytych do jego wyliczenia,
- brak jednej, optymalnej wartości danego wskaźnika – zależy ona m.in. od konkurencji, realizowanej przez przedsiębiorstwo strategii, ale także od osoby dokonującej oceny (jej doświadczenia, znajomości przedsiębiorstwa i branży).

Natomiast specyficzne ograniczenia miar płynności to konstrukcja mierników. „Obecnie nie jest znany miernik, spełniający wszystkie [...] postulaty” [Michalski 2004, s. 88], czyli [Michalski 2004, s. 88-89]:

- możliwy do używania dla dowolnych horyzontów czasowych,
- uwzględniający wszystkie potencjalne źródła środków pieniężnych możliwych do uzyskania w krótkim okresie bez „widocznego uszczerbku finansowego”,
- nieujmujący aktywów niemogących być źródłem środków pieniężnych w krótkim okresie,
- zawierający „prawdopodobieństwo niemożliwości zmiany uwzględnionych aktywów w środki pieniężne w krótkim okresie”,
- możliwy do wykorzystania przy użyciu danych dostępnych bez konieczności zgody zarządu analizowanego przedsiębiorstwa,
- umożliwiający porównanie ze wszystkimi przedsiębiorstwami (a nie tylko np. z branży).

Rysunek 1 przedstawia ograniczenia, które zostały wstępnie określone podczas rozmów z respondentami. Mogli oni udzielić odpowiedzi „tak” lub „nie” przy każdym stwierdzeniu. Poszczególne odpowiedzi oznaczono pod względem liczby osób, które ją wybrały.

Najwięcej respondentów (19 osób) wskazało, że nie ma zaufania do danych zawartych w sprawozdaniu finansowym; 17 osób ma problemy z interpretacją wyników poszczególnych wskaźników, 16 uskarża się na brak dostępu do sprawozdań finansowych, a niemal połowa uznaje, że nie ma odpowiedniej wiedzy do przeprowadzania takiej analizy. Brak dostępu do danych oczywiście nie oznacza, że ankietowani nie mieli możliwości poznania informacji księgowych z miejsca pracy, tylko dotyczy to pozyskania danych np. od konkurencji. Bardzo interesujące jest stwierdzenie o nieadekwatności norm płynności do polskich warunków; podczas prowadzonych zajęć z analizy finansowej nie poruszano takich zagadnień, stąd dostrzeżenie problemu w tym zakresie będzie przedmiotem dalszych badań.

Rys. 1. Ograniczenia w stosowaniu miar płynności finansowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Tabela 2 przedstawia wyniki testu niezależności χ^2 zastosowanego w celu zbadania istotności powiązań pomiędzy wielkością przedsiębiorstwa, w którym pracuje respondent, a ograniczeniem w stosowaniu miar płynności finansowej rozumianym jako trudność ich interpretacji. W trzeciej kolumnie tabeli podano poziom p odpowiadający prawdopodobieństwu popełnienia błędu polegającego na tym, że uzyskany rezultat zostanie przyjęty jako reprezentatywny dla populacji, mimo iż zaobserwowana w próbie relacja jest przypadkowa, w czwartej zaś podano wartość skorygowanego współczynnika kontyngencji C-Pearsona.

Tabela 2. Zależność pomiędzy wielkością przedsiębiorstwa a ograniczeniami interpretacyjnymi miar płynności finansowej

Zależność	Chi-kwadrat	p	Skorygowany współczynnik kontyngencji
Wielkość przedsiębiorstwa a trudność w interpretacji miar płynności finansowej	4,946939	$p = 0,08430$	0,542657

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na podstawie wyników z tabeli 2 stwierdzono istnienie statystycznie istotnej zależności o umiarkowanej sile ($C_{kor} = 0,542657$) pomiędzy wielkością przedsię-

biorstwa a deklarowanymi trudnościami w interpretacji miar płynności finansowej. Trudności takiej nie deklarowali przede wszystkim respondenci pracujący w średnich (8 osób) oraz w małych (6 osób) przedsiębiorstwach. Liczba osób, które зауwały występowanie takiego problemu, była podobna wśród wszystkich wyróżnionych grup przedsiębiorstw (5-6 osób).

Natomiast w tabeli 3 przedstawiono zależność pomiędzy obowiązkiem badania sprawozdania finansowego a kolejnym ograniczeniem w stosowaniu miar płynności finansowej – brakiem zaufania respondentów do danych zawartych w tym sprawozdaniu.

Tabela 3. Zależność pomiędzy obligatoryjnością badania sprawozdania finansowego a zaufaniem do danych prezentowanych w tym sprawozdaniu

Zależność	Chi-kwadrat	<i>p</i>	Skorygowany współczynnik kontyngencji
Podleganie badaniu sprawozdania finansowego a brak zaufania do danych zawartych w sprawozdaniu finansowym	3,555556	<i>p</i> = 0,05935	0,508001

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Obowiązek badania sprawozdań finansowych obejmuje jednostki określone w art. 64 ust. 1 Ustawy o rachunkowości [Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, 2013], za 2014 r. dotyczy on m.in. spółek akcyjnych (z wyjątkiem będących w organizacji), jednostek działających na podstawie przepisów: o obrocie papierami inwestycyjnymi, o funduszach inwestycyjnych, a także pozostałych jednostek (np. spółki z o.o.), które w 2013 r. spełniły dwa z trzech warunków: średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób, suma aktywów bilansu stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2,5 mln euro, przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5 mln euro.

Zaobserwowano umiarkowaną zależność ($C_{kor} = 0,508001$) pomiędzy obligatoryjnością badania sprawozdania finansowego a zaufaniem do danych prezentowanych w tym sprawozdaniu. Respondenci pracujący w przedsiębiorstwach podlegających obligatoryjnemu badaniu sprawozdania finansowego zdecydowanie częściej (50% ogółu – 7 osób) wyrażali zaufanie do danych zawartych w tym sprawozdaniu w porównaniu z osobami, które pracują w innych jednostkach (tu takie zaufanie wskazało tylko 17,64% ogółu – 3 osoby). Większość respondentów pracujących w jednostkach niepodlegających takiemu badaniu (70,59%) stwierdziło, że brak zaufania do danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym powoduje, że w ograniczonym zakresie stosują oni miary płynności finansowej.

5. Zakończenie

W referacie zaprezentowano tylko część wyników badań, potwierdzających istnienie statystycznie istotnych zależności (wystąpiły one pomiędzy wielkością przedsiębiorstwa a deklarowanymi trudnościami w interpretacji miar płynności finansowej oraz obligatoryjnością badania sprawozdania finansowego a zaufaniem do danych w nim prezentowanych). Pozostałe tezy dotyczące postrzegania użyteczności statycznych miar płynności oraz ograniczeń w ich stosowaniu nie zostały udowodnione, czego przyczyną może być zbyt mała liczebność próby; nakazuje ona ostrożnie podchodzić do otrzymanych wyników i potraktować je jako wstępne rozpoznanie obszaru do dalszych badań.

Literatura

- Bednarski L., *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 1997.
- Bednarski L., Waśniewski T. (red.), *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 1996.
- Chamot B., *W warunkach niepewności o przyszłości przedsiębiorstwa decyduje przede wszystkim płynność*, „Biuletyn Rachunkowości” 2011, nr 1.
- Dudycz T., Wrzosek S., *Analiza finansowa. Problemy metodyczne w ujęciu praktycznym*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2000.
- Dynus M., Kołosowska B., Prewysz-Kwinto P., *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, TNOiK, Toruń 2005.
- Gołębiowski G., Tłaczała A., *Analiza ekonomiczno-finansowa w ujęciu praktycznym*, Difin, Warszawa 2005.
- Kotowska B., Uziębło A., Wyszowska-Kaniewska O., *Analiza finansów w przedsiębiorstwie. Przykłady, zadania i rozwiązania*, CeDeWu, Warszawa 2013.
- Kusak A., *Płynność finansowa. Analiza i sterowanie*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004.
- Michalski G., *Wartość płynności w bieżącym zarządzaniu finansami*, CeDeWu, Warszawa 2004.
- Pluta W., Michalski G., *Krótkoterminowe zarządzanie kapitałem. Jak zachować płynność finansową?*, C.H. Beck, Warszawa 2005.
- Sierpińska M., Jachna T., *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
- Skoczylas W. (red.), *Analiza sprawozdawczości finansowej przedsiębiorstwa*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2009.
- Suski-Borek G., *Ocena płynności finansowej przedsiębiorstwa*, „Rachunkowość” 2001, nr 7.
- Ustawa z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz.U. 2013, poz. 330 z późn. zm.).
- Uziębło A., *Wpływ kreatywnej rachunkowości na wybrane decyzje finansowe przedsiębiorstw w ocenie pracowników księgowości*, [w:] *Zarządzanie finansami. Inwestycje, wycena przedsiębiorstw, zarządzanie wartością*, red. D. Zarzecki, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2011.
- Uziębło A., *Wpływ agresywnej rachunkowości na wybrane decyzje finansowe przedsiębiorstw w ocenie pracowników księgowości*, [w:] *Finanse – nowe wyzwania teorii i praktyki. Finanse przedsiębiorstw*, red. S. Wrzosek, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2011.
- Wędzki D., *Strategie płynności finansowej przedsiębiorstwa. Przepływy pieniężne a wartość dla właścicieli*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2003.

STATIC GAUGES OF THE FINANCIAL LIQUIDITY – USEFULNESS AND RESTRICTIONS

Summary: The aim of the work was to determine the usefulness and restrictions connected with utilizing the static ratios of liquidity using the questionnaire survey among candidates for chief accountants and statistical tests (test of the independence chi-square, corrected rate of the contingency C-Pearson). Because of the small size of the sample ($N = 27$) a small number of essential relations was obtained, which can prove little power of the relation between considered variables in the population. There was stated a statistically essential relation between the size of the company and declared problems in the interpretation of measures of the financial liquidity and the compulsory nature of studying the financial statement and the confidence in data presented in it.

Keywords: financial liquidity, usefulness, restrictions.